

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

TUCBS
AKADEMİ

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aralık 2024

DERS İÇERİĞİ

- ☐ Tanımlama Dokümanları Amaç ve İçeriği Nedir?
- ☐ Coğrafi Veri Temalarına İlişkin Tanımlama Dokümanı Kapsam ve İçeriği Nedir?
- ☐ UML Modelleme Nedir, Nasıl Yorumlanır?
- ☐ UML Model ve Ağaç Yapısı
- ☐ Tema Paket Yapısı
- ☐ Uygulama Şeması
- ☐ Detay Tipi
- ☐ Veri Tipi ve Kod Listesi
- ☐ UML Model - İlişkiler
- ☐ Katmanların Veri Tanımlama Dokümanı Kapsamındaki Tekil Tanımlayıcı Belirleme
- ☐ UML Model Nasıl Okunur?

Tanımlama Dokümanları Amaç ve İçeriği Nedir?

**20 adet Coğrafi Veri
Tanımlama
Dokümanı** 09.07.2020
tarihli ve 31180 sayılı
(Mükerrer) Resmi
Gazetede
yayımlanmıştır.

**12 adet Coğrafi Veri
Tanımlama
Dokümanı ve
Metaveri Tanımlama
Dokümanı** ise
18.09.2020 tarihli ve
31248 sayılı
(Mükerrer) Resmi
Gazetede
yayımlanmıştır.

- ❑ Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi kapsamında 32 adet coğrafi veri teması bulunmaktadır.

Tanımlama Dokümanları Amaç ve İçeriği Nedir?

- ❑ Veri tanımlama dokümanlarında her bir veri teması için, yönetici seviyesinden kullanıcı seviyesine kadar ilgili tarafların anlayabileceği şekilde veri temasının kapsam ve içeriği özetlenmiştir.

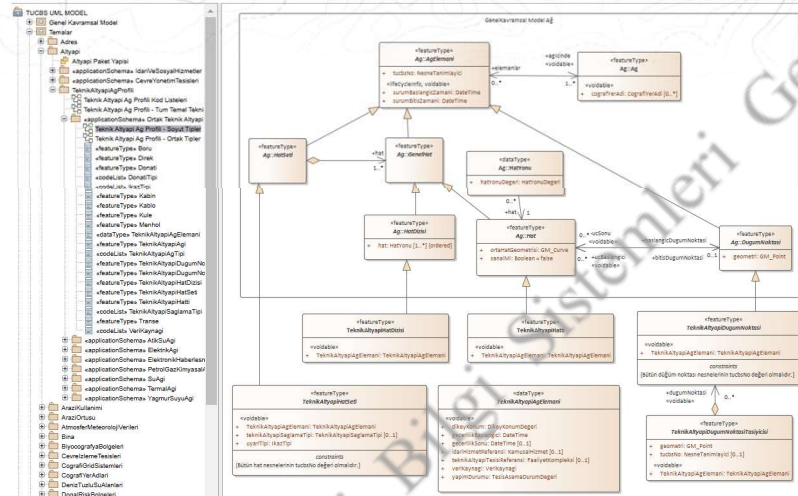
*COĞRAFİ VERİ TEMALARINA İLİŞKİN TANIMLAMA
DOKÜMANLARI VE STANDARTLAR
EĞİTİM DOKÜMANI*

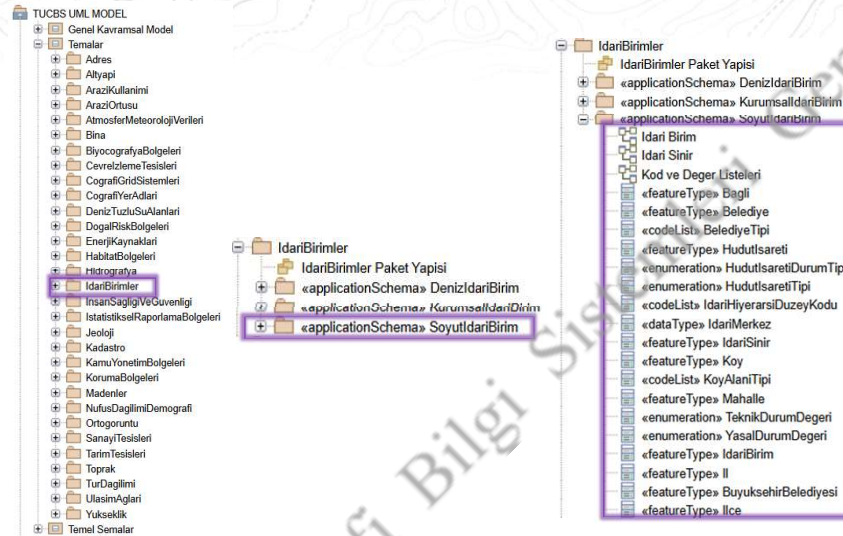
Az bu dökümün Fikr və Sənət Evi'nin Kəmərinə təhvil verilməsi (fikrini hər kəs fikr və sənət həddi ilə özünə təhvil edə bilər) və digər fikr və sənət müəllimləri haqqında Çinə və Şəhərvəhlə Bələdiyyənin ehtirası. Əlin dökümün Fikr və Sənət Evi'nin Kəmərinə və Zirk Çinə Kəmərinə bağlanmasıdır. Dökümünə yaradılan bəlgələrin çəkilməsi, dökümünə yeni çiləmə təhvilərinin də dökülməsi, Çinə və Şəhərvəhlə Bələdiyyənin özündən keçməsi (sənət təhvil). Bu şərtlə əlin dökümlərində yaradılan bəlgələr Çinə və Şəhərvəhlə Bələdiyyənin özünə keçməsi (sənət müəllimləri haqqında bəlgələr, çəkilmələr, çəkilmələr, çəkilmələr, çəkilmələr) və sənət təhvil.

❑ Kamu kurum ve kuruluşlarının coğrafi verilerini standartlara uygun olarak Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu üzerinden veri servisleri aracılığıyla paylaşabilmesini sağlayacak yol haritasının oluşturulması sürecini kapsamaktadır.

- ❑ Birleşik Modelleme Dili (UML) yazılım bileşenlerinin ve bunlar arasındaki ilişkilerin görsel olarak ifade edilmesini sağlayan bir standarttır.

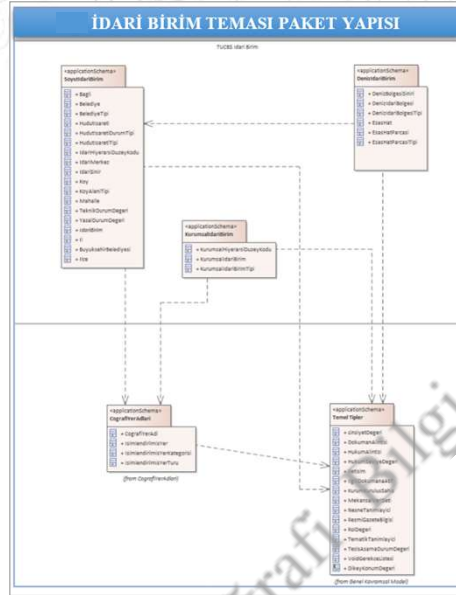

UML Model ve Ağaç Yapısı

Her bir veri temasına ait Paket Yapısı, Uygulama Şemaları, Detay Tipler, Veri Tipleri ve Kod Listeleri ilgili tema altında yer almaktadır.

Tema Paket Yapısı

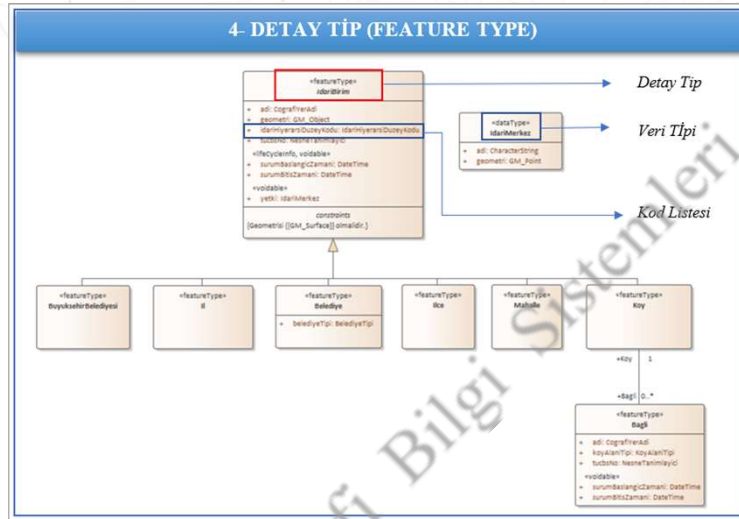
- ❑ Temalara ait paket yapıları ilgili temanın ilişkili olduğu diğer temaları gösterir.
- ❑ Bu durum, söz konusu temanın ulusal standartlar kapsamında tanımlanan diğer temalardan bağımsız olmadığını göstermektedir.

Uygulama Şeması

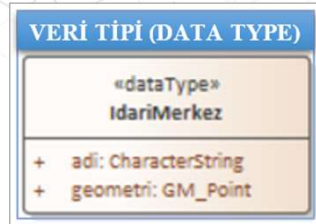
- ❑ Uygulama Şemaları (Application Schema), detay katalogları ve detay kavramları içerir.
- ❑ Verilerin içeriğinin ve anlamının daha iyi anlaşılmasını sağlayarak coğrafi verilerin yayılmasını, paylaşılmasını ve kullanımını destekler.

4- DETAY TIP (FEATURE TYPE)

- ❑ Aynı öznitelik, geometri ve topolojik ilişkilere sahip coğrafi veriyi ifade eder.
- ❑ Uygulama şemaları içinde birden fazla detay tip bulunabilmektedir.

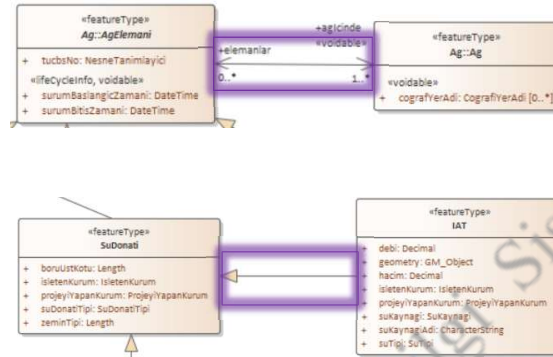
Veri Tipi ve Kod Listesi

❑ Detay tiplerin içinde veya detay tiplerden bağımsız olarak veri tipi tanımlaması gerçekleştirilebilmektedir.

❑ Kod listesi ise seçilebilir öznitelik değerleri listesidir ve genellikle bir öznitelik ismi ve bir koddan oluşmaktadır.

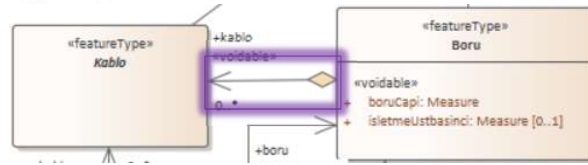
UML Model - İlişkiler

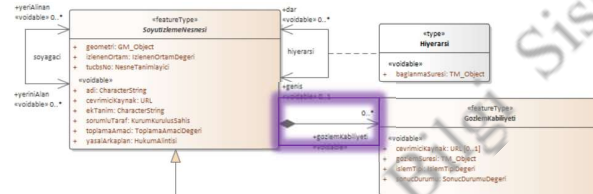
❑ **Anlamsal İlişki (Association):** İki sınıf arasındaki zayıf anlamsal ilişkiyi ifade eder.

❑ **Kalıtım İlişki (Inheritance):** Benzer nesne sınıflarını tek ve daha genel bir sınıfta birleştirmek için kullanılır.

UML Model - İlişkiler

- ❑ **Bütünleme İlişki (Aggregation):** Karmaşık ilişkilerin daha basit parçalara ayrılması amacıyla kullanılır.

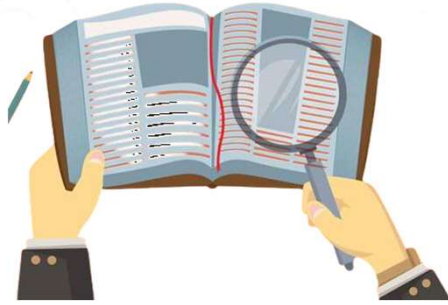
- ❑ **Oluşum İlişki (Composition):** Oluşum ilişkisi bir veya daha fazla detay sınıfının oluşum sınıfının parçası olduğu anlamına gelir.

Katmanların Veri Tanımlama Dokümanı Kapsamındaki Tekil Tanımlayıcı Belirleme

	«featureType» TeknikAltyapiDugumNoktasi
	«featureType» TeknikAltyapiDugumNoktasiTasiyicisi
	«featureType» TeknikAltyapiHatDizisi
	«featureType» TeknikAltyapiHatSeti
	«featureType» TeknikAltyapiHatti

- ❑ Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi, ülkemizdeki coğrafi verilerin standartlaştırılmış bir şekilde paylaşılması amacıyla oluşturulmuş önemli bir altyapıdır.
- ❑ Bu sistemde her bir coğrafi veri katmanı, benzersiz bir tanımlayıcı ile işaretlenir.

UML Model Nasıl Okunur?

- ✓ Coğrafi veri teması belirlenir.
- ✓ Veri katmanın hangi uygulama şemasına ait olduğu belirlenir.
- ✓ Ardından en detaylı seviyesi olan detay tipi belirlenmelidir.
- ✓ Detay tipinin altında yer alan kolon yapılandırmaları ile hedef şema yapısı oluşturulur.

